

אופנה(?) של שירים(?)

מאת אמירה ברזילי

מוטיב א' — להיות גדול

מוטיב הרווח בשירי ילדים וסיפוריהם. אמנם יהודה אטלס לא הצהיר בשום מקום שספריו הם ספרי שירה, אך צור־תם החיצונית של הטקסטים היא צורת שיר, לעיתים מחולקים הטקסטים לב־תים ולעתים הם אף מחורזים. גם בשיר שלפנינו יש מעין חריזה: "במיוחד — לבד".

אני חושב
שנעשיתי גדול במיוחד
אחרי שלמדתי
לקשור את השרוכים
לבד

הביטוי "לבד" הוא שיבוש והנכון הוא — "בעצמי". תופעה זו של שיבוש הלשון חוזרת בשני ספריו, כנראה במודע על מנת לחקות את לשון הילד. האומנם ראוי להביא לשון משובשת בטקסט ליל־דים שאינם מבחינים עדיין בין לשון תקנית ללשון שגויה? והרי אחת החש־בות ממטרות הספרות לילדים היא ללמ־דם לשון טובה ומתוקנת. אך האם הטק־סט דלעיל הינו בעל איכות שירית?

בכותרת המאמר שני סימני שאלה: (1) האומנם אופנה? (2) האומנם שירה, או שמא ז'אנר חדש של כתיבה לילדים? בעשור האחרון יצאו לאור ספרי שירה רבים לילדים והם בעלי סגנון כתיבה מיוחד־ז, הנפוצים ביותר הם ספריו של יהודה אטלס שהיו זמן רב בראש רשימת רבי המכר, ועל כן יהיו המוקד לדיון. לצורך הדיון נבחרו מוטיבים אחדים המופיעים אצל יהודה אטלס וגם אצל מחברים אחרים.

1. חגית בנזימן, **כשאמא היתה קטנה**, הוצ' דביר, תל־אביב, תשל"ז.
2. חגית בנזימן, **למה לאמא מותר?** הוצ' כתר, 1979.
3. יהודה אטלס, **והילד הזה הוא אני**, הוצ' כתר, 1977.
4. יהודה אטלס, **גם הילד הזה הוא אני**, הוצ' כתר, 1979.
5. נילי צוקר, **בלי שום סבה מיוחדת**, הוצ' ספרית פועלים, 1981.
6. נירה הראל, **צרות**, הוצ' מסדה, 1980.
7. שלומית כהן, **מחשבות שאינן רוצות לישון**, הקיבוץ המאוחד, תש"ס.

אצל נילי צוקר⁸ מופיע המוטיב "להיות גדול", בתוך טקסט מחורז ושקול, כמו כל הטקסטים בספרה, אך ההרגשה לגבי הטקסט שהוא איננו שיר אלא פרוזה מחורזת, אף על פי שנילי צוקר הצהירה במפורש בספרה הנ"ל, כי היא כתבה שירי: "מה שהכי קשה, כי אני לא יודעת איך מסבירים **זו אמא לא משוררת, שפת-אם כותבת שירים**", (עמ' 34).

שלא כמו יהודה אטלס המביא לשון משובשת, נילי צוקר מעשירה את עולם המושגים של הילד על ידי כך שהיא מביאה משמעות נוספת למושג הרווח "גדולה" המשמעות של "מבוגרת", כי המושג "גדולה" יכול להתפרש משלשה אספקטים שונים לפחות: גדולה פיזית, גדולה רוחנית וגדולה במשמעות של זמן. איך אני יודעת שאני כבר גדולה או כמעט מבוגרת?

כי הפסיקו לצבוט לי בלחי, ולצחוק מכל מה שאני אומרת, (20).

בטקסט של נילי צוקר, שלא כמו אצל יהודה אטלס, הבגרות איננה נובעת מכי-שורי הילדה עצמה, מתוכה, אלא מהת-ייחסות חיצונית אליה, שאיננה תלויה בה. כשמפסיקים לצבוט בלחיה ולצחוק מכל מה שהיא אומרת, סימן שהיא גדו-לה. לגדולים אין צוחקים, צוחקים רק לילדים. משתמע מכאן שהילד עומד חסר אונים מול המבוגר האלים, ולהיות גדול פירושו שלא ינהגו נגדו באלימות. אותה תפיסה של אלימות המבוגר כלפי הילד קיימת גם אצל חגית בניזמן: בשיר "צביטת לחי" —

"לו לגברת פוזנר / היו צובטים בלחי,
/ היא בודאי היתה / פורצת חיש בבכי"

בדיקתו על פי אמות המידה של צ'ר-קובסקי⁹ מורות שאין זה שיר: אי אפשר לציירו, אין בו דינמיות, תמונותיו אינן מתחלפות, אין בו ריתמוס מוסיקלי, כל שורה איננה גוף עצמאי, חלקי החרוז (הבודד) מרוחקים מאד זה מזה. באוצר המלים מושג משובש. מהו, אם כן, סוג הטקסט? לעניות דעתי הוא מין היגד פרוזאי מפי בעל נסיון המעמיד פני תם, והמסר של ההיגד שהסימן לבגרות בעיני הילד הוא כושרו לקשור שרוכים.

אין ספק שהקורא המבוגר יחייך למש-מע תמימות זו של הילד הדובר, אך הקורא הילד יקבל את ההיגד כפשוטו, ויש להבחין בין הכותב לבין הדובר שב-שיר, הכותב מבוגר, הדובר ילד, וגם נמעני השיר הם שנים: הקורא המבוגר והקור-רא הצעיר. ובענין זה ראה להלן.

כדאי להזכיר כאן את שירו של א. א. מילן¹⁰ כי שירו הנ"ל של יהודה אטלס דומה מאד אליו גם במוטיב "להיות גדול" שפירושו הכושר לקשור שרוכים, וגם בלשון הילדית המשובשת (שבתרגום העברי).

"...תודה לך, אדוני! בעד הכתפיות
ובעד שאנכ'בר יכול לקשור שרוכי לבדי",
(עמ' 103).

8. משה אביגל, "שלשה עשר עיקרי יצירה למ-שוררי-ילדים" (עפ"י ק. צ'וקובסקי), בתוך: **לשון וספרות בן הילדים**, עורכים: לוינסון-אביגל, הוצ' אורים, תל-אביב, תשט"ז, עמ' 188—205.

9. א. א. מילן, **שירים מבית פו הדוב**, תרגום: יעקב אורלנד, הוצ' מחברות לספרות, 1962, בתוך: "פעוטים היינו".

(46, 47) — ובשיר "נא להכנס פנימה"
(26, 27). וגם אצל נירה הראל (24, 25).

ברור אם כן מדוע משאלתו של כל ילד היא להיות גדול מהר ככל האפשר. אצל חגית בנזימן "שיר לראומה" (24). סימן נוסף לבגרות: הילדה התמימה סבורה שכדי להיות גדולה די אם תרכוש לה סממנים חיצוניים כגון: טבעת, צמיד, שרשרת ומלים מיוחדות שבהן משתמשים הגדולים. אולם המציאות טופחת על פניה, הסממנים החיצוניים אינם עוזרים, יש להתאזר בסבלנות.

שיריה של חגית בנזימן, על פי אמות המידה של צ'וקובסקי הם אכן שירים, שלא כמו אלה של יהודה אטלס ונילי צוקר. אפשר לציירם, השיר דינמי, התמונות מתחלפות בכל בית, השיר מדבר בהווה, מתאר מצב ופועם בו הלוך נפש. השיר ריתמי ומוסיקלי, החריזה מסורגת, נקלטת ונזכרת היטב. במלים החורזות עיקר משמעות השיר. הרמה הפיוטית נאה, אוצר המלים מצומצם וברמה ילדו-תית. בשיריה של חגית בנזימן לא רק תיאורי מצב, אלא גם פירושים להם.

מוטיב ב' — שאילת שאלות

יש שאלות שילדים שואלים מבוגרים ויש שאלות שמבוגרים שואלים ילדים, כאן נעסוק בסוג השני, אך בשאלות שאינן לרצון הילדים.

יהודה אטלס כותב:

שאלות שעליהן
אני לא רוצה לענות:

"אתה ילד טוב?"

"שומע בקול אבא ואמא?"
"איך בבית-ספר?"
"יש לך ציונים טובים?"
"אתה הכי טוב בכתה?"

יש בהיגד זה קטלוג של שאלות, שהדובר הילד איננו רוצה לענות עליהן, אך אין הסבר מדוע הוא איננו רוצה לענות. מוטיב זה חוזר:

כששואלים: אתה מבטיח?
אני אומר שכן.
מה אני אשם
אחר-כך
אם אין לי חשק
לקיים?

ההיגד הנ"ל מתאר מצב שבו הילד לחוץ בשאלה והוא משיב את התשובה המצופה ממנו, אף על פי שבתוך תוכו הוא יודע שלא יעמוד בדיבורו. גם זו תופעה של אלימות המבוגר כלפי הילד, לא אלימות פיסית, אך אלימות רוחנית. בדומה אצל נילי צוקר (עמ' 29), הילד מבטיח משום שהוא נדרש להבטיח אף שבעצמו הוא יודע שיקשה עליו לקיים את ההבטחה.

ושוב נביא מספרו של א. א. מילן, שגם כן עסק במוטיב זה, בשיר "אדיבות".

כששואלים האנשים,
אני'תמיד אומר:
"די טוב, ..."

אבל רק אם שואלים כמו שצ'ריך...
למה שלרוב
יש חשק

שלא ישאלו בכלל. (47)

כשעונים "ככה" — זו תשובה גרועה, אני מודה אבל לפעמים זו באמת התשובה היחידה. (26)

המבוגרים שואלים שאלות שאין לילד תשובה עליהן. מזכירים את שיריהם של יהודה אטלס, נילי צוקר, ואחרים. שיריו של א. א. מילן שנועד לפני מאה שנה, גם בצורת החשיבה שלהם וגם בלשון הדיבור שלהם.

מוטיב ג' — זלזול המבוגר בילד

המבוגר שכח שגם הוא היה פעם ילד וחש ביחס זלזול של המבוגר כלפיו. עתה, בהיותו מבוגר נוהג הוא עצמו בזלזול כלפי הילד, נדמה לו, למבוגר, שהילד איננו די חכם להבין שמזלזלים בדבריו וביצירותיו, ועל כן איננו נדרש למלוא תשומת הלב הכנה ומסתפק בהעמדת פני מתעניין. אולם הילד היוצר מתייחס ליצירותיו באותם יראת כבוד וכובד ראש כפי שהאמן מתייחס ליצירתו, ועל כן יחס הזלזול מצד המבוגר כלפי יצירתו גורם לו, לילד, לעגמת נפש רבה ולרגש של תסכול. מוטיב זה ניתן לחלק לשני נושאי משנה: ג'1 — חוסר תשומת לב של המבוגר לילד.

יהודה אטלס

כשאני מספר לך משהו,
ואתה כל הזמן
רק "יופיי", "יופיי" משיב,
אני יודע
שאתה בכלל לא מקשיב.

וכן נילי צוקר

יש לי שאלה חשובה

וכן בספר הנ"ל, "אנחנו שנינו" בשיר "הידיד" (75) ובשיר "היית ילדה טובה"¹⁰.

זה נורא מגוחך שאומרים לי תמיד: היית ילדה טובה?

וכי מה הם חושבים להם שעשיתי? איך רעה להיות כשאף פעם לא הייתי?

ולו כן הייתי, הייתי מודה?

אז מה מנדנדים לי הדוד ודודה?

ולמה לשאול ולשאול בלי מדה?

(76)

ההבדל בין הטקסט של יהודה אטלס ושירו של א. א. מילן הוא שאצל יהודה אטלס, כדרך כתיבתו, ישנה קביעה של מצב סטטי, רשימת שאלות שהדובר אי-ננו אוהב, מבלי לפרש מדוע, אולי מתוך הנחה שהקוראים יבינו מעצמם. אם כן, לאילו קוראים מכוונים הדברים, לילדים? או סביר יותר להניח שלמבוגרים. ואז נשאלת השאלה מי הם, אם כן, הנמענים העיקריים של שיריו?

בשירו של א. א. מילן לעומת זאת, ישנה התפתחות, ישנם הרהורים נוספים, מדוע המבוגרים שואלים כך... ויש גם נסיון לענות: מפני שהם חושבים ש... אז אם הם חושבים ש... כלום אינם מבינים ש...

נילי צוקר כן מסבירה מדוע היא משיבה תשובה סתמית "ככה" לשאלות שאינה אוהבת.

10. השיר הנ"ל תורגם גם בידי יהונתן גפן בספרו: הכבש הששה עשר, הוצ' נושי, 1979, עמ' 8.

אבל את לא מקשיבה
מסתכלת עלי ומהרהרת
ועונה על שאלה אחרת.

שלושת השירים הנ"ל של יהודה אט"ר
לס, נילי צוקר וחגית בנזימן כתובים
בשני רבדים כפולים.

(א) כותב מבוגר (ברקע)
נמען מבוגר (שלו מכוון המסר)
דובר ילד (מודגש)
נמען ילד (אמצעי להעברת המסר)
לעתים נדמה כאילו השירים מכוונים
דווקא אל הקורא המבוגר והילד רק
אמצעי להעברת המסר אליו.

ג' — אמירת דברים מבלי להתכוון אליהם באמת

הילדים נדרשים על ידי המבוגרים ליחס
של אחריות כלפי הדברים שהם משמי-
עים. ואלו המבוגרים ?

נילי צוקר :

כשאומרים את המשפט :
"תזהרי הסוף יהיה רע"
אני יודעת לפי הקול והמבט
אם זה רציני או לא כל כך נורא. (17)
וכן חגית בנזימן בשיר "תפסיק".

כשאבא אומר לי "תפסיק !"...
ואיך אני יודע למה מתכוונים ? —
לפי הקולות ולפי הפנים. (15)

בשני השירים הנ"ל הדובר הילד, חכם
מן המבוגר שאותו הוא מצטט.
גם בשני שירים אלה המסר הוא לקור-
רא המבוגר שבניגוד להצהרותיו החינו-
כיות הוא מלמד את הילד לומר דברים
מבלי להתייחס אליהם במלוא האחריות.
ההבדל בין שני השירים הוא בצורה.
ההיגד של נילי צוקר הוא פרוזה מחורזת
ושל חגית בנזימן שיר מתפתח.

גם יהודה אטלס וגם נילי צוקר מתא-
רים מצב רגעי מסויים, החוזר על עצמו.
בשני הטקסטים הנ"ל יש חריזה, אצל
יהודה אטלס חרוז אחד מסורג בסוף
ההיגד, מאפיין נוסף של צורת כתיבתו,
כשההיגד איננו עולה על שמונה שורות
הוא מסתיים בחרוז שחלקו הראשון
מהדהד ברקע ורחוק מאד מסופו. אצל
נילי צוקר החריזה צמודה ויש גם רית-
מוס בהיגד ואף-על-פי-כן אין הדברים
חורגים מתחום פרוזה מחורזת ואינם
מגיעים לכדי שיר.

גם חגית בנזימן כתבה על מוטיב זה
(16, 17) אך כדרכה, היא מרחיבה ומפר-
שת את הסיטואציה, בשירה יש התפת-
חות. על-ידי תיאור המאמצים והמחשבה
שהשקיע הילד בציור היא מדגישה את
זלזול האם בציור. בסוף היא מביאה
בסוגריים את הרגשת האכזבה של הילד:
(אני רוצה את הדף לקמט, כי סתם היא
אומרת ולא באמת). (17)

כלומר בשיר זה המסר ברור ומפורש,
הקורא איננו צריך להסיק בעצמו את
המסקנות כמו בהיגדים של יהודה אטלס
ונילי צוקר.

ושוב נשאלת השאלה שכבר נשאלה
קודם לכן : למי ממוען השיר ?
הילד הקורא בוודאי יזדהה עם הילד
הכואב הדובר שבשיר. אך האמנם זו
היתה מטרת הכותבת ? בלי ספק מורמת
כאן אצבע מאשימה כלפי המבוגר המזל-
זל בילד, והדבר ניכר כבר בכותרת השיר:
"אמא סתם אומרת". (16)

מוטיב זה היה טאבו עד לפני מספר שנים ועתה מדובר בו בגלוי. האם זו אופנה?

נילי צוקר :

הרבה הסברים כבר קבלתי
אבל עוד לא הבנתי —
למה כשאנשים אוהבים
זה טבעי שהם גם רבים (26).

הטקסט הנ"ל הוא היגד בפרוזה מחוֹר־רזת. ההורים מנסים להסביר את סיבת ריבם לילדיהם משום שהם מטיפים להם, עם כל ריב, "שלא יפה לריב" ו"לא יפה לכעוס" "ילד טוב איננו רב ואיננו כועס" וכו'. והנה הם עצמם רבים בניגוד להצֵר הרוותיהם היפות, על כן הם צריכים להסֵר ביר את עצמם לילדיהם מדוע התנהגותם שלהם נוגדת את הצהרותיהם. או מדוע דרישותיהם מן הילד אחרות מאלו שהם דורשים מעצמם.

שוב עולה השאלה: למי ממוען השיר? כלום לילדים על מנת להמרידם בהור־ריהם? ודאי שלא. המסקנה המתבקשת, אם כן, שיש כאן מסר לקורא המבוגר המועבר אליו באמצעות הדובר הילד. ריב הורים איננו כה פשוט להבנתו וק־בלתו על ידי הילד. הילד עומד חסר אונים ומלא חרדות שמא תוצאת ריב ההורים תהיה גירושין והוא: "אלף להפרד מאחד ההורים, או יותר גרוע: יתבקש לבחור באחד מהם והוא הרי אוהב את שניהם.

חגית בנזימן בשיר "כשאמא כועסת ואבא מתוח" (9) מוצאת פתרון למצב הקשה: להתפלל "שאורחים ידפקו בד־

ההורים כועסים ורוגזים זה על זה, לעתים רוגזים על שכנים, על חברים לעבודה ועל הילדים. אך כשהילד כועס אומרים לו מיד להפסיק, להרגע קוראים לו רגזן, וכל זאת במקום לקבל את כעסו הלגיטימי ולסייע לו להשתחרר ממנו.

נילי צוקר :

אז איפה אני יכולה לקלל ולומר את כל המלים הגסות אם בבית שלי בקושי אפשר להסתובב עם פנים כעוסות? (8)
אם פעם תראו אותי עומדת בצד וממלמלת,
תדעו שיש מישהו שאותו אני מקללת. (18)

בקטע הראשון של נילי צוקר עומדת הדוברת, הילדה, מול בעיה: אסור לה בביתה שלה להביע את רגשותיה האמ־תיים כשהיא רוגזת, כפי שהיתה רוצה לעשות בכעס וקללות. כמובן שהיא איננה יכולה לעמוד באיסור, כשם שגם המבוגר איננו יכול, אך איננו מודה בכך, ועל כן היא מצאה פתרון לצורך נפשי זה ובתמ־מות ילדית מספרת על כך בקטע השני. הדוברת, הילדה, בתמימותה הכנה מע־מידה את הקורא המבוגר על חוסר ההג־יון שבדרישותיו מן הילד ועל צביעות התנהגותו. כלומר, שוב מסר למבוגר מפי דובר ילד. וכדרכה של נילי נאמרים הדברים בפרוזה מחורזת.

חגית בנזימן בשיר "מה עושים כשכ־עסים" (34) אומרת את אותם הדברים.

ממנו את ההזדמנות להתמודד עם קש-
יים, להתבגר ולחזור ולהתבגר, והרי ידוע
לכל שאין לומדים אלא אם טועים, שוגים
ומתנסים.

יהודה אטלס :

כשאומרים לי : תזהר שלא תשבר
אני מקבל ביד
כזה מין רעד,
שמה שאני יותר משתדל —
זה בכל זאת נופל.

נילי צוקר :

כשאני שוברת כוס או נופלת לי
צלחת,

אני שונאת שאמא אומרת :
"ידעתי שזה יקרה לך". (עמ' 7)

כלום ההורים אינם טועים, שוגים
ונכשלים לעיתים ? תגובת ההורים "ידע-
תי שזה יקרה לך" כמוה כפסק-דין לילד
שאינו מסוגל להצליח. והמסקנה מפסק-
דין זה שאין גם טעם לנסות. במקום
לעודד את הילד להתגבר על הכשלון
להמשיך ולנסות שוב בא מפי ההורים
אישור לכשלונו וחוסר יכולתו להצליח.

לסיכום : בפתיחת המאמר הוצגו שני
סימני שאלה. האם אופנה ? האם שירים?
מתוך הדיון בשתי שאלות אלה עלתה
שאלה שלישית : למי ממוענים השירים ?

כפי שניתן להיווכח ממבחר טקסטים
קטן זה שאכן אופנה חדשה היא של
נושאים ודרך אמירה חדשה, יותר פרו-
זאית, פחות מחורזות, פחות שירית, לעי-
תים מצומצמת עד כעין היגד או אמיתה.
אצל יהודה אטלס היגדים המתארים
מצבים סטטיים.

לת" כדי שההורים יפסיקו את הריב,
יחייכו ויעמידו פנים שהכל שפיר. איזו
צביעות ! והוכחה ברורה לילד שההורים
המבוגרים עצמם אינם מצליחים לגבור
על כעסם ורוגזם, דבר שהם דורשים מיל-
דיהם הקטנים. אין ספק שגם כאן המסר
הוא לקורא המבוגר. וכך מעמידה חגית
בנזימן את ההורים באור מגוחך כי המ-
סר שלה כמעט תמיד לקורא המבוגר
בעיקר.

גם יהונתן גפן (30) מתאר, בפרוזה ריב
הורים ומנסה להסבירו לילד בהגיון מעל
כושר תפיסתו, אך מתוך ההסבר נשמעת
הצטדקות ההורים.

נירה הראל נוקטת בדרך אחרת, כש-
היא עוסקת במוטיב ריב הורים (42).
היא הופכת את הילד למעורב בפרשה,
במקום להשאירו משקיף מן הצד או
שופט את הוריו, היא מבקשת ממנו
לספר על חוויותיו האישיות ועל ידי כך
להשתחרר מן המועקה, וזאת לאחר
שהיא סיפרה לו על ילדים אחדים שחש-
בו שרק הוריהם רבים, וכך הפכה את
ריב ההורים לתופעה טבעית העשויה
לקרות בכל משפחה מכובדת.

המסר של יהונתן גפן ושל נירה הראל
ממוען לקורא הילד.

מוטיב ו' להיות עצמאי

מטרת החינוך לסייע לילד להיות אדם
בוגר בעל בטחון עצמי ויעיל לעצמו ול-
חברה. אך דרך החינוך — מה עליה ?

הורי רבים (וגם מורים ! אינם סומ-
כים על ילדיהם. מראש הם צופים את
כשלונם ומכריזים על כך בקול. נוטלים
מן הילד את בטחונו העצמי ומונעים

אצל נילי צוקר פרוזה מחורזת על אף הצהרתה שאלה שירים. אצל חגית בנזימן שירים של ממש כשהתכנים אופנתיים אף-על-פי שיהודה אטלס, נילי צוקר וחגית בנזימן ייעדו את ספריהם לילדים נראה כי המסר ממוען גם לקוראים המבוגרים ולעתים בעיקר להם. בעידן הטלביזיה ואמצעי הטכנולוגיה המתוחכמת פחת הזמן שמקדישים המבוגרים והילדים כאחד לקריאה. ובהתאם לצרכים השתנתה גם הכתיבה, לא עוד רומנים עבי כרס, אלא סיפורים קצרים, לא עוד שירה עמוסת לשון פיגורטיבית, אלא אמירה פשוטה, לא עוד כבלי חריזה וצורניות, אלא כתיבה מותחנת. גם ספרות הילדים השתנתה. שפע של ספרות מגוונת בעלת איכות תכנית צורנית ואסתטית שגם הקורא המבוגר מוצא בה ענין רב, כי היא עונה גם על צרכיו

שלו, היא מעלה בו זכרונות מימי ילדותו שלו באמצעים שונים, היא מאפשרת לו לקרוא בצוותא עם ילדיו וליהנות מחוויה אמנותית משותפת, היא מקרבת אותו אל עולם ילדיו. ספרות הילדים צרה בהיקפה ובזמן קצר ניתן לסיים סיפור או שיר ואין נדרש זמן רב כדי לקרוא בה. משום כך רואים הכותבים לילדים אמר צעיר טוב להעביר בו מסר כפול גם לקורא המבוגר וגם לקורא הצעיר. ברובד התפיסה של הקורא הצעיר, הילד, המציאות נתפסת כפשוטה, ונדמה כאילו הקורא הילד רוצה לשאול: נו, אז מה, מהי הבשורה? ואילו ברובד של הקורא המבוגר המסר הוא אירוני. אצל נירה הראל לעומת יהודה אטלס, נילי צוקר וחגית בנזימן הנמען הוא הילד בעיקר. אין ספק שאכן יש כאן ז'אנר כתיבה חדש לילדים שתכנים חדשים מפרנסים אותו.